

Znak: WZPS-5.431.3.20.2024.JD
Szczecin, 14.03.2025 r.

Pan
Stanisław Mikołajewski
Burmistrz Białego Boru

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 5 – 8 listopada 2024 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Gminie Białý Bór. Czynności kontrolne wykonywane były w siedzibach Urzędu Miejskiego w Białym Borze przy ul. Słupskiej 10 oraz w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białym Borze przy ul. Nadrzecznej 2A. Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na podstawie upoważnienia nr 93/2024 z dnia 3 października 2024 r. w składzie: Joanna Dunajewska – inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem oraz Joanna Płachta – starszy inspektor wojewódzki.

Kontrolą objęto sposób realizacji wybranych zadań z zakresu wspierania rodziny, w szczególności zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, a także realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w dniach 3 - 5 listopada 2021 r. w Gminie Białý Bór.

Ustaień dokonano na podstawie analizy dokumentacji dostępnej w Urzędzie Miejskim w Białym Borze oraz w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białym Borze, a także wyjaśnień udzielonych przez Burmistrza Białego Boru, Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białym Borze (upoważnienie nr 57/2024 z 05.11.2024 r.) oraz wskazanych pracowników.

Akta kontroli str. 1 – 14

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49)

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477).

Działalność Gminy Biały Bór w zakresie objętym kontrolą ocenian pozytywnie z uchybieniami³.

Burmistrzem Białego Boru jest pan Stanisław Mikołajewski, w okresie objętym kontrolą nie było zmian na stanowisku burmistrza.

Oceny dokonano na podstawie analizy sposobu realizacji przez Gminę Biały Bór następujących zadań z zakresu wspierania rodziny.

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych bez wsparcia asystenta – monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Zgodnie z przekazanym wykazem w Gminie Biały Bór była 1 rodzina przejawiająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, która nie współpracowała z asystentem w kontrolowanym okresie:

[tekst wyłączony z jawności]

Zgodnie z art. 176 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Za rodziny, które znalazły się w sytuacji kryzysowej należy uznać m. in. te, w których wystąpiła przemoc, problem uzależnienia lub zaistniały inne trudne sytuacje mogące mieć wpływ na funkcjonowanie rodziny (np. śmierć w rodzinie, nagła choroba, próba samobójcza).

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w Gminie Biały Bór, w okresie objętym kontrolą, w stosunku do 1 rodziny wszczęto procedurę Niebieskie Karty, a 1 rodzina znalazła się w sytuacji kryzysowej (śmierć męża). Analizie poddano obie rodziny:

[tekst wyłączony z jawności]

2. Rodziny objęte wsparciem asystenta.

Z danych przedstawionych przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białym Borze wynika, że w okresie objętym kontrolą w gminie zatrudnionych było 2 asystentów rodziny na 1 etat i na ½ etatu. Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: „liczba rodzin objętych wsparciem jednego asystenta nie może przekroczyć 15”. W związku z tym należy stwierdzić, że

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

na dzień kontroli liczba asystentów w Gminie Biały Bór była adekwatna do potrzeb. W kontrolowanym okresie asystenci obejmowali swoim wsparciem 27 rodzin, a na dzień kontroli 13 rodzin. Analizie formalnej i merytorycznej poddano 8 przypadków rodzin objętych asystenturą.

Asystenci byli przydzielani rodzinie we wszystkich przypadkach po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i złożeniu wniosku przez pracownika socjalnego. W 6 przypadkach zgodę na współpracę z asystentem wyrazili oboje partnerzy. W dwóch przypadkach (tab. 3 poz. 15 i 27) zgodę podpisała tylko matka, brakowało zgody partnera. Kierownik wyjaśnił, że w 1 przypadku wynikało to z unikania spotkań przez partnera matki z asystentem rodziny – wychodził z domu, gdy wiedział, że asystent miał przyjść i przekazać przez żonę informację, że nie będzie podpisywał zgody na objęcie wsparciem, choć początkowo wyraził zgodę na współpracę. W drugim przypadku kierownik wyjaśnił, że konkubent wyraził ustną zgodę, ale jest to osoba z niepełnosprawnością intelektualną i nie chciała złożyć podpisu na dokumencie. Kierownik ośrodka zatwierdzał przydzielenie asystenta rodzinie bezterminowo.

We wszystkich skontrolowanych przypadkach opracowano 17 planów pracy z rodziną, które sporządzone zostały niezwłocznie po przydzieleniu asystenta rodzinie. We wszystkich przypadkach plany zostały sporządzone we współpracy z członkami rodzin oraz w konsultacji z pracownikiem socjalnym. W 3 przypadkach (tab. 3 poz. 15 i 16) był to inny pracownik socjalny, niż ten, który przeprowadzał wywiad środowiskowy w rodzinie. Kierownik wyjaśnił, że przyczynami były zwolnienie lekarskie pracownika i przebywanie pracownika socjalnego na urloпах wychowawczych i wypoczynkowych. W 1 przypadku (tab. 3 poz. 27) plan pracy z rodziną nie został podpisany przez konkubenta, który również objęty był działaniami asystenta rodziny. Kierownik wyjaśnił, że jest to osoba niepełnosprawna i nie chciała złożyć podpisu planie pracy z rodziną. W planach pracy uwzględniano problemy występujące w rodzinie, określano zakres realizowanych działań, terminy ich realizacji oraz przewidywane efekty pracy. W 2 przypadkach w notatkach służbowych asystenta rodziny nie wskazano godzin wejść do rodziny tylko godziny pracy na rzecz rodziny. Pouczono, aby wskazywać godziny wejść do rodziny.

Wszystkie skontrolowane 22 oceny sytuacji rodziny zostały dokonane zgodnie z ustawowym terminem były i przekazywane podmiotowi organizującemu pracę z rodziną.

Asystent współpracował z lokalnymi instytucjami i innymi podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, co dokumentował w notatkach służbowych. W jednym przypadku (tab. 3 poz. 11) po urodzeniu dziecka w rodzinie brak było notatek ze współpracy z pielęgniarką środowiskową i ośrodkiem zdrowia. Wskazano, aby w przypadku współpracy z rodzinami z noworodkami pozyskiwać informacje od pielęgniarki środowiskowej i z ośrodka zdrowia o stanie zdrowia dziecka. W dokumentacji pracy asystenta w 2 przypadkach (tab. 3 poz. 11 i 18) zbyt ubogie informacje i brak informacji o relacjach panujących w rodzinie. W jednym przypadku (tab. 3 poz. 18) brak informacji o stanie psychicznym dziecka po umieszczeniu matki w zakładzie karnym. Kierownik wyjaśnił, że w obu przypadkach relacje w rodzinie były dobre, ale asystent rodziny tego nie udokumentował. W drugim przypadku stan

psychiczny dziecka był stabilny i nie działo się nic niepokojącego, ale także nie zostało to udokumentowane. Wskazano, aby dokumentować informacje o relacjach panujących w rodzinie, a w trudnych sytuacjach o stanie psychicznym dziecka.

W sześciu przypadkach (tab. 3 poz. 15, 16, 17, 18, 20, 26) zakończono współpracę z rodziną, w jednym przypadku prowadzono 3 miesięczny monitoring przez asystenta rodziny. W dwóch przypadkach zakończono współpracę z powodu wyprowadzki rodziny poza teren gminy, w każdym z tych przypadków wysłano pismo z informacją o rodzinie do właściwego ośrodka pomocy społecznej. W jednym przypadku zakończono współpracę z powodu osadzenia matki w zakładzie karnym. W jednym przypadku ojciec nie wyraził zgody na prowadzenie monitoringu. W kolejnym przypadku asystenturą objęta była babcia, która opiekowała się wnuczką po umieszczeniu matki w zakładzie karnym. Pouczono, aby przydzielać asystenta tylko rodzicom biologicznym. Współpracę zakończono w związku z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej u babci i rozpoczęcia przez nią współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej.

W kontrolowanym okresie ośrodek nie obejmował wsparciem rodzin w ramach realizacji ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

3. Rodziny z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Na dzień kontroli z Gminy Biały Bór w pieczy zastępczej przebywało łącznie 11 dzieci z 8 rodzin. Wśród nich 4 rodziny były objęte asystenturą w kontrolowanym okresie. W pozostałych przypadkach ośrodek wskazał, że brak asystentury w tych rodzinach to wynik m. in.: przebywania rodzica poza terenem gminy i śmierci drugiego rodzica, nieustalonego ojcostwa i nieznanego miejsca zamieszkania matki, uzależnienia rodziców od alkoholu (wcześniej rodzina była objęta wsparciem asystenta) i uzależnienia rodziców od różnych substancji, pozostawiania dziecka bez opieki, odebrania władzy rodzicielskiej (wcześniej rodzina była objęta wsparciem asystenta).

Analizie poddano sytuację dwóch rodzin z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej –pozycje: 5, 7 tabela 5. W obu przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Analiza dokumentacji rodzin z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej objętych asystenturą pozwala stwierdzić, że w przypadku 4 kontrolowanych rodzin, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej 9 planów pracy z rodziną zostało opracowanych we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i było skoordynowanych z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zgodnie z przeprowadzoną kontrolą dokumentów, w kontrolowanym okresie, ośrodek otrzymał 24 zaproszenia do udziału w posiedzeniach dotyczących oceny sytuacji

dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej. W 23 posiedzeniach uczestniczył osobiście pracownik socjalny lub asystent rodziny, a w 1 została udzielona informacja pisemna z uwagi na zakończenie asystentury i pisemne oświadczenie matki, że nie będzie zabiegała o powrót córki do domu rodzinnego. W kontrolowanym okresie do ośrodka nie wpłynęło zaproszenie do udziału w zespołach dotyczących okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

4. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że Gmina Biały Bór zapewniała wsparcie w formie:

1. Punktu Konsultacyjnego przy ul. Nadrzecznej 2a w Białym Borze, w każdą środę w godzinach 16.00 – 20.00, gdzie prowadzone są indywidualne konsultacje z terapeutą, oraz spotkania w grupie wsparcia, a w każdą środę od 15.00 do 17.00 można skorzystać ze wsparcia i konsultacji psychologa.
2. Prawnicy udzielają bezpłatnych porad prawnych dla mieszkańców Gminy Biały Bór w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej przy Urzędzie Miejskim w Białym Borze w poniedziałki w godzinach od 13.00 do 17.00 i czwartki w godzinach od 7.45 do 11.45, można też otrzymać poradę w wyjątkowych sytuacjach przez telefon, Internet lub poprzez zorganizowanie wizyty w miejscu zamieszkania.
3. Do 31.05.2024 r. w Białoborskim Centrum Kultury i Rekreacji przy ul. Tamka 3 funkcjonował Klub Zdrowia Psychicznego, gdzie udzielano wsparcia specjalistycznego w każdy czwartek w godzinach 17.00 – 19.00.
4. W terminie luty – marzec 2024 r. na podstawie porozumienia ze Stowarzyszeniem Profilaktyki i Terapii 15 osób brało udział w warsztatach (10 spotkań) z zakresu profilaktyki uzależnień – „Rozwijamy Rodziny IV edycja”.
5. Ponadto w szkołach podstawowych i średnich na terenie Gminy Biały Bór udzielana jest uczniom i ich rodzicom pomoc psychologiczna i pedagogiczna.

Informacje o możliwości skorzystania ze wsparcia specjalistycznego są przekazywane w ramach bieżącej pracy asystentów rodzin oraz pracowników socjalnych. Informacje te są również zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Białym Borze oraz w instytucjach pomocowych.

Akta kontroli str. 15 – 145

5. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Od 4.05.2022 r. w Gminie Biały Bór funkcjonuje Placówka Wsparcia Dziennego „Świetlica” w formie pracy opiekuńczej. Prowadzono jest na podstawie Umów na Realizację Zadania Publicznego Nr 24/2022 z 4.05.2022 r., Nr 5/2023 r. z 18.01.2023 r. i Nr 7/2024 r. z 10.01.2024 r. zawartych pomiędzy Burmistrzem Białego Boru, a

Fundacją Jaś i Małgosia Szkoły i Placówki Terapeutyczne. W okresie od 1.01.2023 r. do 17.01.2023 r. nie zachowano ciągłości w prowadzeniu placówki wsparcia dziennego. Narusza to art. 18 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W placówce zatrudniony jest 1 kierownik – wychowawca. Dysponuje ona 15 miejscami i jest otwarta trzy razy w tygodniu po 3 godziny. Placówka posiada pozytywne opinie w zakresie spełnienia wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym jest być prowadzona placówka wsparcia dziennego, do czego obliguje art. 18b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Akta kontroli, str. 106 – 138

6. Realizacja zaleceń pokontrolnych.

W dniach 3 - 5 listopada 2021 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Gminie Biały Bór. Jednostkę oceniono pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości. Wydano następujące zalecenia pokontrolne:

- 1) w rocznych sprawozdaniach z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny przedstawiać potrzeby związane z ich realizacją – art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. – **zalecenie zostało zrealizowane.**

Roczne sprawozdania za 2021 r., 2022 r. i 2023 r. z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Gminie Biały Bór na lata 2022-2024 zawierają potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny.

- 2) zapewnić wsparcie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci w myśl art. 176 pkt.3 ust. 1 lit. c ustawy. – **zalecenie zostało zrealizowane.**

Od 4.05.2022 r. na terenie Gminy Biały Bór funkcjonuje placówka wsparcia dziennego prowadzona na zlecenie gminy w formie opiekuńczej zgodnie z art. 176 pkt.3 ust. 1 lit. c ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Z uwagi na to, że w okresie od 1.01.2023 r. do 17.01.2023 r. nie zachowano ciągłości w prowadzeniu placówki wsparcia dziennego wydano zalecenie w tym zakresie.

Akta kontroli str. 138 – 141

Podsumowanie ustaleń kontroli

- 1) **stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości:**
 - brak ciągłości w prowadzeniu placówki wsparcia dziennego, a tym samym brak ciągłości wsparcia dla rodzin i dzieci.
- 2) **przyczyny stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości:**

- błędna interpretacja prawna,
- 3) skutki stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości:**
- niewystarczające wsparcie dla dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- 4) osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości:**
- Burmistrz Białego Boru.
- 5) wpis w książce kontroli:**
- 3/2024.
- 6) Wystąpienie pokontrolne otrzymują:**
- Burmistrz Białego Boru
 - Wojewoda Zachodniopomorski

Zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej ws. przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

W celu podniesienia efektywności pracy Gminy Biały Bór w zakresie wspierania rodziny

wydaję zalecenie zwykłe:

- 1) zachować ciągłość w prowadzeniu placówki wsparcia dziennego, a tym samym zapewnić wsparcie rodzinom i dzieciom zgodnie z art. 18 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W przypadku braku zastrzeżeń do zalecenia pokontrolnego proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zalecenia pokontrolnego.

Z upoważnienia

Wojewody Zachodniopomorskiego

Dawid Krystek

II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Zespół inspektorów:

Joanna Dunajewska

Inspektor wojewódzki

Joanna Płachta

Starszy inspektor wojewódzki

Zastępca Dyrektora

Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej

Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

Izabela Wojtczak – Sikorska

Klauzula anonimizacji

Zakres wyłączenia: informacje mogące bezpośrednio lub w kontekście ujawnić dane osobowe osoby fizycznej.

Podstawa prawna wyłączenia i przetwarzania: art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej(Dz. U. z 2022r poz. 902 – tekst jednolity), art. 5 ust.1. lit. B oraz art.6 ust.1 lit. C Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych, oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE

Osoba, która dokonała wyłączenia: Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej

Podmiot w interesie którego dokonano wyłączenia z jawności: art. 8 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej: (osoby fizyczne)